

عنوان سند: دستورالعمل نمونه گیری خون وریدی

(۱) شرح اقدامات:

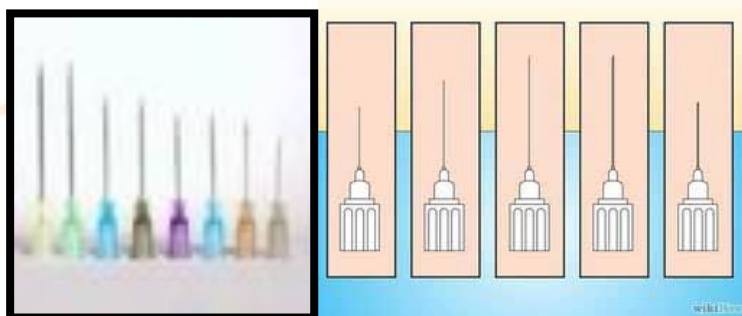
۱-۱) اولین اقدام رعایت بهداشت فردی توسط نمونه گیر است. همان طور که می دانید نمونه خون یکی از خطرناک ترین نمونه های آزمایشگاهی است و باید همیشه به عنوان خطر بالقوه در نظر گرفته شود. برای حفظ سلامتی خود و بیمار و همچنین دیگر کارکنان و مراجعه کنندگان وظیفه وجود دارد که بهداشت رعایت شود. تا جایی که امکان دارد از دستکش یک بار مصرف استفاده کنید ولی همان طور که می دانید استفاده از این دستکش ها در حین خون گیری شاید برای عده ای سخت باشد ولی به هر حال استفاده از دستکش جزء بایدها است.

۲-۱) نمونه گیری در مرکز براساس درخواست آزمایش و با احراز هویت و معرفی از سوی کارشناس پذیرش آغاز می شود. قبل از هر اقدامی کلیه بیمارانی که برای انجام آزمایش به آزمایشگاه مراجعه میکنند باید در صورت داشتن هر مدرکی از جانب بیمار (گواهینامه-کارت ملی-شناسنامه و ...) توسط پرسنل واحد نمونه گیری هم احراز هویت بشوند. در صورت نیاز از خود فرد برای کسب اطلاعات شخصی سوال کنید. توجه داشته باشید در صورت داشتن سابقه افت فشار، بیمار در حالت خوابیده خونگیری بشود. الزامات تهیه نمونه را طبق لیست راهنمای نمونه گیری به شماره LA-LI-0001 را تا حد ممکن رعایت کنید. برای مثال، اگر تستی نیاز به ناشتایی دارد باید مریض مدت زمان مشخصی را ناشتا باشد.

این حق بیمار است که اطلاعاتی در مورد آزمایش و روش نمونه گیری بداند. وظیفه وجود دارد که هر سوالی در این زمینه، مربوط به نحوه نمونه گیری و همچنین روش خون گیری به بیمار توضیح داده شود. تجربه ثابت کرده است که این روش برای کسب اعتماد مریض خیلی کمک کننده خواهد بود.

۳-۱) پرسنل بخش نمونه گیری باید لیبل های بیمار را با دقت خوانده تا ظرف و لوله مورد نظر برای انجام خونگیری را از قبل آماده نماید. همان طور که دوستان آزمایشگاهی اطلاع دارند در کنترل کیفی بیشترین قسمتی که داری خطا و اشتباه است مرحله پیش آزمون یا پره آنالیتیک است. از سلامت لوله ها (از نظر ظاهر و یا تاریخ گذشته بودن) و همچنین محیط هایی که برای خون گیری استفاده می کنید مطمئن شوید.

۴-۱) مرحله بعد انتخاب سوزن مناسب برای نمونه گیری است. نیدل ها دارای اندازه های مختلفی هستند که بر اساس سن فرد، شرایط فیزیکی و مقدار خونی که باید گرفته شود متفاوت هستند. بعد این مراحل اولیه، با یافتن رگ مورد نظر کار خود را ادامه دهید.

۵-۱) مریض باید در صندلی مخصوص خون گیری بنشیند و دست ان در شرایط آناتومی و کاملاً بی حرکت باشد. نکته بسیار مهم عدم خم شدن دست بیمار در ناحیه آرنج است.

در یافتن رگ، انتخاب دستی است که باید از آن نمونه گیری شود. این کار را خودتان انجام دهید یا مریض انتخاب نماید. سپس حدود ۷/۵ تا ۱۰ سانتی متر بالاتر از محل خون گیری را توسط تورنیکت ببندید.

عنوان سند: دستورالعمل نمونه گیری خون وریدی

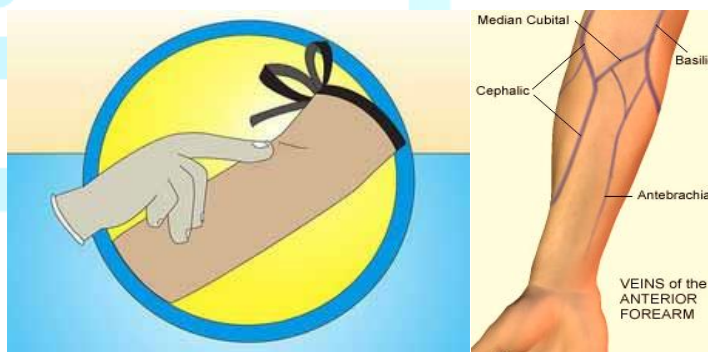
تبصره ۱: بستن تورنیکت حداکثر یک دقیقه مجاز می باشد بنابراین جستجوی رگ و نمونه گیری در حداقل زمان ممکن ولی با نهایت دقت انجام پذیرد.

تبصره ۲: قابل ذکر است برای بعضی از آزمایش ها مثل لاکتات و آمونیم بستن گارو و مشت کردن دست اصلا مجاز نمی باشد.

۱-۶) از بیمار میخواهیم که دست خود را مشت کند.

با انگشت اشاره خود رگ را بیابید. برای افزایش اتساع رگ این کار را با انگشت اشاره خود انجام دهید.

آزمایشگاه های یکپارچه پزشکی

۱-۷) محل خون گیری را توسط الکل ضد عفونی کنید. به صورت دوار این کار را انجام دهید و در یک حرکت. یعنی اگر پنبه را از روی پوست بلند کردید دوباره آن را روی پوست برای ضد عفونی استفاده نکنید. اجازه بدهید تا الکل حدود سی ثانیه روی پوست خشک شود این کار باعث می شود که محل خون گیری موقع وارد شدن سوزن احساس سوزش نکند.

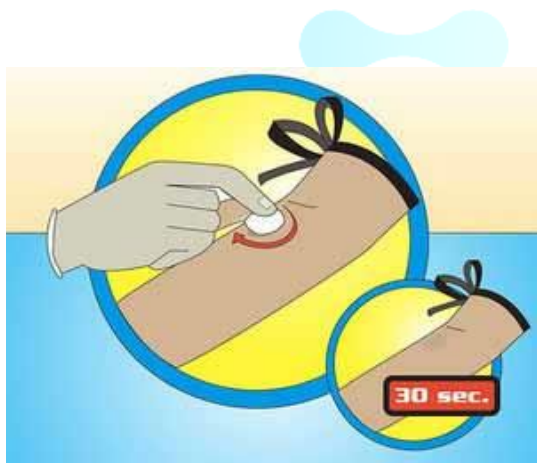
۱-۷-۱) معرفی ابزار نمونه گیری:

- پدالکلی یا پنبه و الکل
- گارو
- سرنگ یا سوزن ونوجکت

عنوان سند:
دستورالعمل نمونه گیری خون وریدی

- لوله لخته خلا (درب زرد یا قرمز)
- لوله EDTA خلا (درب بنفش)
- لوله حاوی ماده ضد انعقاد سیترا ته (درب آبی)
- لوله حاوی هپارین (لوله درب سبز)
- لوله ESR (درب مشکی)
- چسب تزریقی
- اسکالپ وین

بعد از یافتن محل خون گیری و انتخاب رگ به مرحله نحوه انجام عملی خون گیری می رسید.
با ادامه مطلب همراه ما باشید.

بهترین گزینه برای نمونه برداری سوزن ونوجکت است. توجه داشته باشید در صورتی که بیمار اصطلاحاً بدرگ و یا دارای رگ های سطحی و نازک می باشد برای نمونه گیری از سرنگ استفاده میشود.

۸-۱) سرنگ و سوزن و یا ونوجکت از نظر نقص ظاهری بررسی شود. سرنگ یا ونوجکت را به حالت آماده در بیاورید.

۹-۱) گرفتن دست بیمار توسط انگشت شست و حدود ۲/۵ تا ۵ سانتی متر پایین تر از محل خون گیری است. برای فیکس کردن و کشیدن پوست با انگشت شست مطمئن شوید که با سرعت پائینی این کار را انجام می دهید تا باعث رفلکس توسط بیمار نشود.

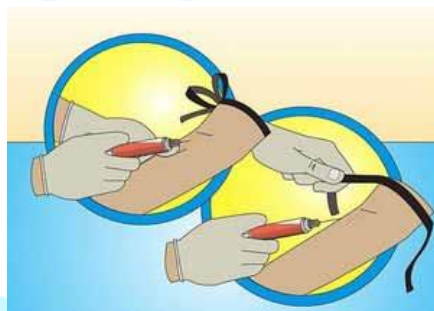

عنوان سند:
دستورالعمل نمونه گیری خون وریدی

سوزن با ورید خط به خط شود. دقت کنید که سرنگ یا ونوجکت به صورت مورب باشد.

سوزن را وارد رگ کنید. دقت کنید دست خودتان به سوزن برخورد نکند.

بعد از اینکه مقدار کافی از خون وارد سرنگ شد تورنیکت را به سرعت باز کنید. در صورتی که با ونوجکت نمونه گیری میکنیم، به دلیل اینکه تمام لوله های ونوجکت دارای خلاء میباشند باید تا نشانگر مشخص شده بر روی لوله پر شوند.

توجه داشته باشید ترتیب لوله ها در خونگیری با ونوجکت باید به شرح زیر باشد:

۱- کشت خون

۲- خون سیتراته برای آزمون های انعقادی

۳- خون تام برای سرم

۴- خون هیپارینه

۵- خون EDTA دار برای هماتولوژی

۶- نمونه حاوی سدیم فلوراید برای تعیین قند خون

۷- سایر لوله ها

عنوان سند: دستورالعمل نمونه گیری خون وریدی

از مریض بخواهید دست خود را باز کند و بعد از خروج سوزن از رگ، پنبه الکل را در محل سوراخ خون گیری قرار دهید. این کار را با فشار ملایمی انجام دهید تا خون ریزی کاملاً قطع شود و بعد از آن بر روی محل خونگیری چسب زده و از بیمار بخواهید ۵ دقیقه محل خونگیری را فشار دهد تا از کبودی دست بیمار جلوگیری شود.

در صورتی که در آزمایشگاه از سرنگ استفاده می شود بعد از خون گیری باید سوزن کنده شده و در سیفتی باکس قرار گیرد و بعد از آن خون را وارد لوله ها کنید و در صورت نیاز بسته به نوع نمونه با سر و ته کردن به آرامی کاملاً مخلوط کنید. برای مخلوط کردن ۵-۸ بار این کار را انجام دهید یا طبق دستورالعمل آزمایشگاه عمل کنید.

کار مخلوط کردن را به شدت انجام ندهید زیرا باعث همولیز می شود.

موارد زیر باعث ایجاد همولیز در نمونه میشود:

- ۱- موضع نمونه گیری باید پس از ضد عفونی کردن در مجاورت هوای محیط خشک شود.
- ۲- بهتر است از سوزن با اندازه کوچک استفاده نشود.
- ۳- از محل هماتوم نمونه گیری نشود.
- ۴- باید سوزن کاملاً بر سرنگ متصل باشد تا هیچ گونه حباب هوا هنگام نمونه گیری تشکیل نشود.
- ۵- پیستون سرنگ به آرامی به عقب کشیده شود.
- ۶- در صورتیکه نمونه در لوله بدون ماده ضد انعقاد ریخته می شود باید به آرامی به جدار داخلی لوله منتقل و تخلیه گردد.

توجه داشته باشید در صورت عدم موفقیت بیش از دو بار بهتر است از نمونه گیر دیگری جهت خون گیری استفاده شود

و در صورت نیاز پزشک را مطلع نمود .

نمونه ها باید ۱۵ تا ۳۰ دقیقه در دمای اتاق نگه داشته شود. در صورتی که نمونه علامت اورژانس داشت سریع تر به بخش تفکیک منتقل شود.

تبصره: در صورت داشتن نمونه هایی که دارای زنجیره سرد هستند، باید پرسنل نمونه گیر با سرنگ و لوله هایی که از قبل داخل یخچال قرار داده شده نمونه گیری را انجام داده و نمونه ها بلافاصله جداسازی و دوباره به یخچال بازگردانده شود.

محل خون گیری و همچنین وسایل توسط مواد ضد میکروبی و مواد ضد عفونی کننده مانند دکونکس ویا آب ژاول ۱۰ درصد تمیز گردد.

آزمایشگاه های یکپارچه پزشکی

عنوان سند:
دستورالعمل نمونه گیری خون وریدی

۲) نکات ایمنی

۱-۲) هنگام کار با از وسایل حفاظت شخصی خصوصا دستکش لاتکس بدون پودر یا دستکش وینیل استفاده نمایید.
۲-۲) کلیه نمونه های خون، بالقوه آلوده کننده فرض می شوند لذا رعایت نکات ذکر شده در دستورالعمل های ایمنی جهت حفظ سلامت کارکنان در آزمایشگاه الزامی می باشد.
۲-۳) برای حفظ سلامت مراجعین و کارکنان، محل خون گیری و همچنین وسایل را توسط مواد ضد میکروبی و مواد ضد عفونی کننده مناسب در دسترس مثل آب ژاول ۱۰ درصد یا محلول های تجاری مثل دکونکس تمیز کنید.
۲-۴) در صورتی که بیماری در هنگام نمونه گیری دچار شوک و از حال رفتگی شد و یا اظهار کرد که دچار سرگیجه شده است، بلافاصله خونگیری را قطع و وی را به حالت درازکش در آورده، پاها را کمی بالاتر از عرض شانه ها قرار دهید به طوری که خون رسانی به مغز افزایش یابد. بلافاصله پزشک مرکز و یا مسئول فنی را مطلع نمایید تا سایر اقدامات کمکی در صورت لزوم انجام شود.

کولایف

آزمایشگاه های یکپارچه پزشکی